

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2272/21

לפני: כבוד המשנה לנשיאה נ' הנדל
כבוד השופטת ע' ברון
כבוד השופט י' אלרון

העותר: פלוני

נ ג ד

המשיבים: 1. בית הדין הרבני הגדול
2. בית הדין הרבני האזורי באשקלון
3. פלונית

עתירה לביטול החלטת בית הדין הרבני הגדול בירושלים
מיום 15.3.2021

תאריך הישיבה: כ"ד בשבט התשפ"ב (26.01.2022)

בשם העותר: עו"ד אליעזר גריסרו; עו"ד לימור גריסרו

בשם המשיבים 1-2: עו"ד רפי רכס

בשם המשיבה 3: עו"ד דנה גאוי יטיב

פסק-דין

המשנה לנשיאה נ' הנדל:

בעתירה שלפנינו מבקש העותר לבטל את פסק דינו של בית הדין הרבני הגדול מיום 15.3.2021. בגדרו נדחה ערעורו של העותר על פסק דינו של בית הדין הרבני האזורי באשקלון מיום 5.6.2020, אשר פסק בעניין חבות העותר במזונות ילדיו.

1. בתמצית, לאחר הליכים שונים הגיעו העותר והמשיבה 3 (להלן: המשיבה) להסכם גירושין שכלל התייחסות להסדרי שהות הילדים והסכמה זמנית אודות תשלום מזונות ילדים בסך של 4,000 ₪ בחודש. בהמשך, לבקשת העותר ובהתאם להמלצות שירות הרווחה, הרחיב בית הדין האזורי את זמני השהות של הילדים אצל העותר. לפי החלטה זו הקטינים ישנו אצל העותר בימי ב' ו-ד' וכל סוף שבוע לסירוגין.

העותר הגיש לבית הדין האזורי בקשה לשינוי ההחלטה בעניין המזונות נוכח שינוי הנסיבות, ופסק המזונות שניתן בעקבות זאת הוא מושא העתירה שלפנינו. פסק הדין קבע כי חובת המזונות חלה על העותר, אך כי יש מקום לערוך חישוב עדכני לעניין היקפו. בחישובו התייחס בית הדין האזורי בין היתר לסידור המגורים, לשכר הצדדים, ולהערכה כי המשיבה מממנת חלק לא מבוטל מצרכי הילדים. לפיכך, חויב העותר במזונות בסך 2,875 ₪ לחודש עבור שני הילדים (זאת כל זמן שהאישה מתגוררת בדירת הצדדים, כאשר לאחר מכירת הדירה יחויב העותר בסך של 3,200 ₪).

ערעורו של העותר לבית הדין הרבני הגדול על פסק המזונות נדחה. בית הדין הגדול ציין כי מדובר בסכום מזונות מינימלי וכי בית דין קמא הפחית קרוב ל-30% מהסכום אליו התחייב העותר במסגרת הסכם הגירושין. מכאן העתירה שלפנינו.

טענות הצדדים

2. העותר טוען בעתירתו כי בית הדין הרבני סטה מהפסיקה בבע"מ 919/15 פלוני נ' פלונית (19.7.2017) (להלן: בע"מ 919/15), תוך חריגה מסמכותו והתעלמות מנסיבות המקרה. לשיטת העותר, מאחר שהסדרי השהות בינו לבין המשיבה הינם שוויוניים ושכרם זהה ואף נוטה לטובת המשיבה, הפסיקה מחייבת חלוקה שוויונית של מזונות ילדים מעל גיל 6.

המשיבה מנגד טוענת כי העותר מתנהל בחוסר תום לב, מסרב לשלם את חובותיו ומנסה להתאים את חיי הילדים לנסיבות בע"מ 919/15 על מנת להתחמק מתשלום מזונות. לגופם של דברים נטען כי לבית הדין הרבני סמכות בפסיקת מזונות החוסים תחת הדין האישי. כמו כן, מודגש כי במקרה דנן הסדרי השהות אינם שוויוניים, וכי בית הדין הרבני התחשב בהשתכרות הצדדים וערך חישוב עדכני לצורך מתן פסק מזונות קבוע.

היועץ המשפטי לשיפוט הרבני טען גם הוא בתגובתו כי פסיקת מזונות היא על פי הדין האישי כך שבית הדין מוסמך לפסוק בעניין על פי פרשנותו את המשפט העברי. אולם נטען כי אין צורך להידרש לשאלת הכפיפות של בית הדין הרבני לפסיקה בבע"מ 919/15, זאת מאחר שקביעות בית הדין הרבני ממילא תואמות לתפיסה לפיה יש להתחשב במצב הכלכלי של ההורים ובהסדרי השהות.

דיון והכרעה

3. בענייננו, בית הדין הרבני האזורי ערך חישוב עדכני והפחית את דמי המזונות החלים על העותר, הן ביחס לסכום עליו הסכימו הצדדים והן ביחס לסכום המינימלי למזונות בהתאם לרמת ההשתכרות. את החישוב ערך בית הדין תוך התחשבות בהשתכרות הצדדים ובכך שהאם מממנת חלק לא מבוטל מצרכי הילדים. בנוסף, מפסק דינו של בית הדין הגדול עולה כי פערי השכר נוטים דווקא לטובת העותר וכי חלוקת השהות במקרה דנן היא ביחס של 6 לילות אצל העותר ו-8 אצל המשיבה כך שהמשמורת הפיזית אינה שווה לגמרי.

כפי שטען היועץ המשפטי לשיפוט הרבני, מפסקי דינם של בתי הדין הרבניים עולה כי דמי המזונות בהם חויב העותר נקבעו תוך התחשבות בנסיבותיהם של הצדדים. על כן בענייננו אין צורך להכריע בשאלת סמכותו של בית הדין הרבני ואופן יישומו של בע"מ 919/15 בפסיקתו (ראו: בג"ץ 8324/21 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, חוות דעתה של חברתי השופטת ע' ברון אליה הצטרפו השופטים ע' פוגלמן וי' עמית (11.1.2022)); בג"ץ 4842/21 פלוני נ' בית הדין הרבני הגדול, חוות דעתו של חברי השופט י' אלרון, אליה הצטרפו השופטים ע' פוגלמן וג' קרא (13.7.2021)). עוד יוער כי בע"מ 919/15 עסק במקרה של משמורת משותפת בו לבני הזוג הכנסות דומות או שוות (ראו שם פסקה 39 לחוות דעתה של השופטת ד' ברק-ארז), מקרה בו הנסיבות שונות עשוי ממילא להוליד גם תוצאה שונה. הנסיבות של כל מקרה משפיעות על התוצאה ובאור כללי ניתן לומר כי גישת בית הדין לפיה יש לבדוק כל מקרה לגופו היא ראויה, גם לבית משפט האזרחי (ראו פסקת הסיום בבע"מ 919/15). שיקולים שונים קיימים בנדון, והבכורה היא טובת הילד – עיקרון דינאמי – לכן כשלעצמי לא הייתי שולל, אמנם לא בשלב זה, כי בהצטבר ניסיון בפסיקה ניתן יהיה לערוך התאמות נוספות במודלים של חלוקת המזונות בהתאם למציאות בשטח ולמצבם של קטינים בפועל.

4. הלכה מושרשת היא שבית משפט זה אינו יושב כערכאת ערעור על החלטות ופסקי דין של בתי דין רבניים. התערבות בהכרעתם תיעשה בנסיבות חריגות בלבד –

מקרים בהם נפל פגם ממשי כגון חריגה מסמכות, סטייה מהוראות החוק, או מקום בו נדרש סעד מן הצדק. העתירה שלפנינו אינה נופלת בגדרי אותם מקרים חריגים, אלא נטועה בעניינם הפרטני של העותר והמשיבה ובהכרעה לפי נסיבותיהם הקונקרטיות.

5. אשר על כן העתירה נדחית. העותר יישא בהוצאות ושכר טרחת עו"ד דין של משיבה 3 בסך של 4,000 ₪ והוצאות שכר טרחה עו"ד המשיבים 1 ו-2 בסך 3,000 ₪.

המשנה לנשיאה

השופטת ע' ברון:

אני מסכימה.

שופטת

השופט י' אלרון:

אני מסכים.

שופט

אשר על כן, הוחלט כאמור בפסק דינו של המשנה לנשיאה נ' הנדל.

ניתן היום, כ"ד בניסן התשפ"ב (4.2022.25).

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת

המשנה לנשיאה

מא 21022720_Z10.docx
מרכז מידע, טל' 3852,077-2703333 ; אתר אינטרנט, <https://supreme.court.gov.il>